

Oponentský posudek diplomové práce

Název práce: Role klíčového pracovníka nestátních neziskových organizací v procesu doprovázení pěstounských rodin

Autor práce: Bc. Tereza Bísková

Obor studia: Etika v sociální práci

Posudek vypracoval: Mgr. Helena Machulová, Ph.D.

Datum: 5. 6. 2020

Cílem předkládané diplomové práce je na základě prostudované literatury a realizovaného výzkumu představit roli klíčového pracovníka v celkovém procesu doprovázení pěstounských rodin a dotknout se klíčových bodů vztahu mezi klientem a sociálním pracovníkem.

Po formální stránce je práce poměrně dobře zvládnutá, bibliografické citace odpovídají normě, seznam literatury je přiměřený zvolenému tématu i typu práce. Nacházím jediný zdroj nevhodný pro tento typ kvalifikační práce a tím je powerpointová prezentace jednoho z vyučujících. Z formálních nedostatků je snad jedinou chybou nesprávně číslovaná kapitola 4, která je označena jako kapitola 3, podkapitoly jsou již číslovány správně. Po stránce jazykové je třeba ocenit minimum gramatických chyb a překlepů, stylisticky už je práce mnohem méně podařená, nacházíme bohužel dost neobratných vyjádření: např. „V rámci plnění pěstounů pěstounské péče...“ (s. 22), „druhá situace vychází ze situace“ (s. 22), „role SP má ve fázi zprostředkování důležitou roli“ (s. 23), „poznat pěstouny z více širšího pohledu“ (s. 27), „pečující osoby mají nárok plnit povinnost“ (s. 32) a tak bychom mohli pokračovat.

Celá diplomová práce je rozdělená do 8 kapitol. Autorka v nich představuje nejprve náhradní rodinnou péči, dále věnuje samostatnou kapitolu pěstounské péči a třetí kapitola je zaměřená na dohodu o výkonu pěstounské péče. Zde také dochází k hlavnímu zmapování pracovních činností klíčového pracovníka. Čtvrtou kapitolu věnuje autorka procesu doprovázení, kde se věnuje jak doprovázení obecně, tak i doprovázení pěstounů. Nezapomíná ani na etické aspekty doprovázení. Pátá kapitola popisuje NNO v Českých Budějovicích, které se zabývají doprovázením pěstounských rodin, 6. - 8. kapitola je věnována prezentaci výzkumu.

Nyní přistoupíme k celkovému zhodnocení práce. Autorka si zvolila velice zajímavé a aktuální téma, které je celkově zpracované poměrně zdařile. Celá práce má logickou strukturu dělení do kapitol a podkapitol je až na jednu výjimku srozumitelné. Nicméně nabízí se i několik kritických poznámek.

1. Na str. 23 mluví autorka o roli KP a o požadavcích na ni dle zákona 359/1999 o SPOD. Podle autorky jde o rozdílnou právní úpravu než u pracovníků OSPOD (tomu nerozumím) a následuje na stránku a půl dlouhá citace týkající se odborné způsobilosti. O slibované roli KP na tomto místě není ani slovo.
2. Ne zcela jasné je pojetí kapitoly 4.3, která se nazývá základní pilíře podpory doprovázejícího pracovníka – etika doprovázení. Chce tedy autorka představit základní pilíře (což asi v podkapitole

- dělá), nebo mluvit o etice doprovázení? Autorka vlastně mluví v první části o etice doprovázení a v dalších částech o vzdělávání, osobnostních dovednostech, podpoře organizace, a nakonec o etickém kodexu. Tedy etika doprovázení se netýká všech pilířů podpory.
- Právě části práce dotýkající se etiky jsou snad nejslabšími místy v celé práci. Autorce by pomohlo, kdyby je snad vůbec nezařadila. Nacházím zde jak tvrzení zoufale úsměvné (na s. 51 autorka píše, že tzv., *etika v sociální práci souvisí s obecnou etikou více než se běžně soudí* – kdyby zde tato souvislost nebyla, lze to považovat za problém, ale její přítomnost by nás neměla udivovat), tak i tvrzení diskutabilní (např. na s. 52 to že etické dilema nemusí být jen situace, která nic dobrého nepřinese, ale můžeme ho chápat jako výzvu – zde by bylo dobré, kdyby autorka uměla uvést nějaké příklady takových situací. Nakonec nacházím i tvrzení, která si protiřečí (s. 59 „*etický kodex slouží pro sociálního pracovníka jako jakýsi návod*“ o několik řádků níže „*etický kodex nemůže sloužit jako stoprocentní návod*“). Etický kodex jakožto obecný dokument opravdu nemůže být návodem na řešení konkrétních situací. Autorce to vlastně potvrdili i respondenti výzkumu, kteří takto etický kodex nevyužívají.
  - Není zcela jasné, proč autorka zařadila 5. kapitolu práce. Do celku práce nic nepřináší, vymyká se obsahem i rozsahem. Možná, že ji autorka zařadila, protože chtěla představit organizace, ve kterých bylo realizováno výzkumné šetření, ale tuto informaci čtenáři jaksí zatajila, nebo pro toto zařazení měla jiný důvod, který opomněla sdělit.
  - Poslední výtku bych měla k prezentaci výzkumu. Zatímco v 5. kapitole autorka předpokládá, že si čtenář něco domyslí, v prezentaci výzkumu zase předpokládá čtenáře mdlého rozumu, kterému je třeba vše několikrát vysvětlit. Autorka totiž vždy přednese výzkumnou otázku a těm, kteří by ji snad nepochopili ji ještě téměř stejnými slovy vysvětlí. Toto při čtení působí opravdu rušivě! Stejně rušivě a nepřehledně působí, když autorka popisuje shodnou odpověď všech respondentů a nezapomene sdělit, že všichni respondenti tedy KP1, KP2, KP3, KP4, KP5, KP6, KP7, KP8, KP9. se shodli. Je zřejmé, že když se všichni respondenti neshodli, chce autorka napsat, kteří si co mysleli, ale když jde o shodnou odpověď všech, mohla si autorka všechny ty KP odpustit. Co naopak postrádám, je nějaké autorčino shrnutí výzkumu. Bylo by vhodné, kdyby někde dokázala poukázat na to, co pokládá za podstatná zjištění svého výzkumného šetření.

I přes tyto drobné výhrady je ale třeba konstatovat, že autorka napsala zajímavou práci, naplnila zvolený cíl, a proto práci doporučuji k obhajobě s hodnocením velmi dobře.

Helena Machulová